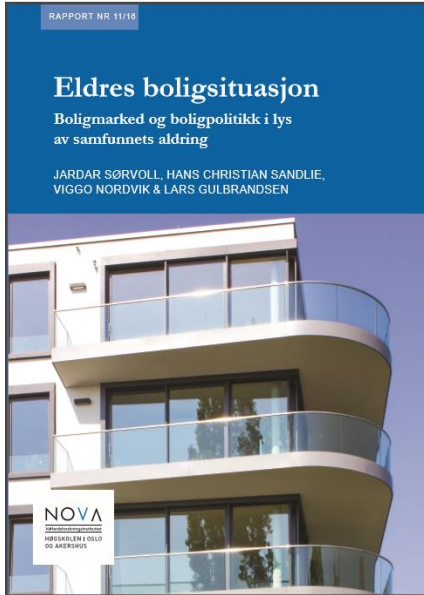

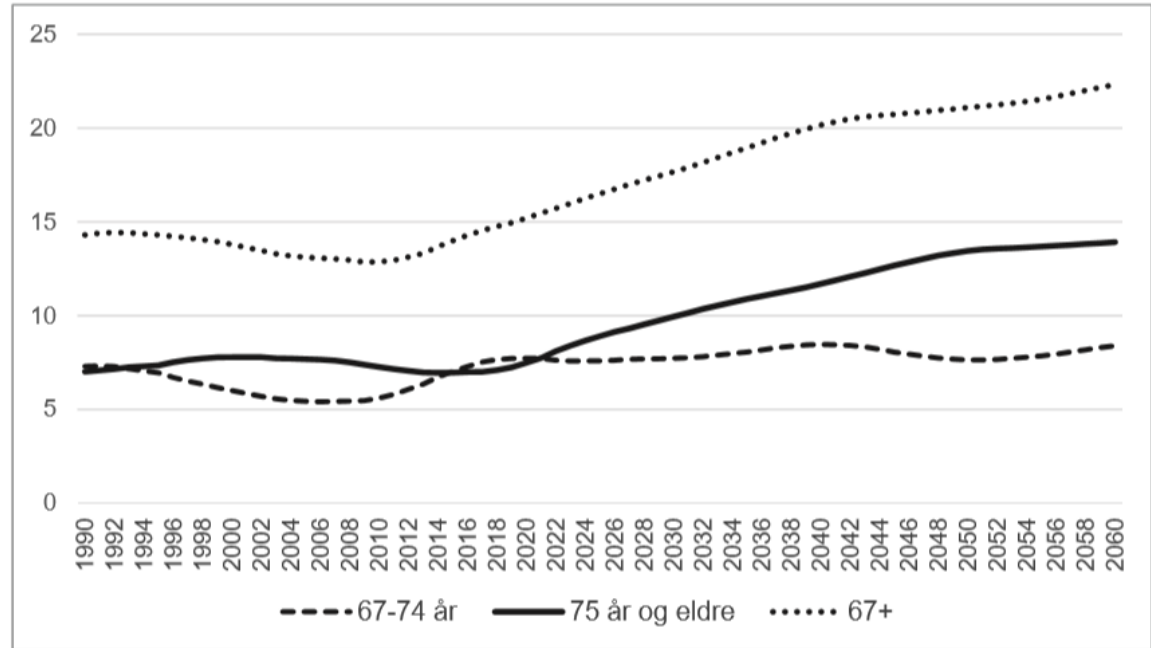
Fremtidens bolig- og institusjonsløsninger

Kan stat, kommuner og aktører finne svar sammen?

Kort om samfunnets aldring

Figur 1 – Andel eldre i Norge (prosent av befolkningen)

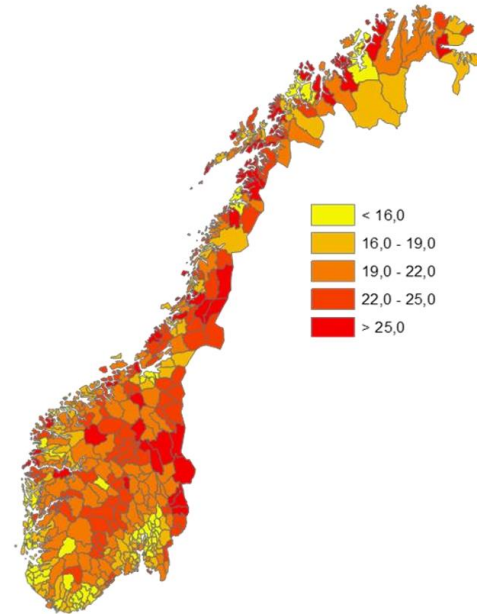
Som vi ser er det spesielt blant de eldste eldre det ventes vekst.

Hva med oss her nord?

Eks Nordland:

Den framskrevne økningen i andel eldre fram mot 2040 er forholdsvis høy i forhold til andre deler av landet

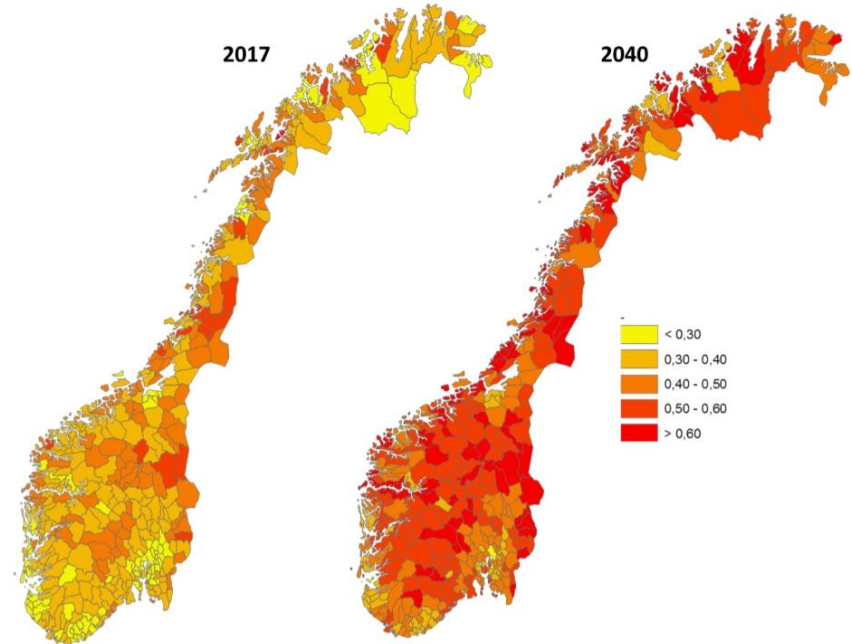
Figur 1.1 Registrert andel 65 år og eldre i norske kommuner 2017

Krevende utvikling

Andel eldre pr 100 yrkesaktive.....

Figur 4.1 Registrert (2017) og framskrevet (2040) omsorgsbyrde for eldre på kommunenivå. Hovedalternativet

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

«De fylkene der vi forventer den sterkeste aldringen fremover, er samtidig de fylkene der de eldre har lavest utdanningsnivå og minst økonomiske ressurser, mens de mest ressurssterke eldre (når det gjelder utdanning og økonomiske forhold) bor i fylker der aldringen blir svakest.» (SSB, 2017, s. 208)

**Hvordan svarer vi på
utfordringen?**

Bakoverskuende?

Kommunal Rapport

Lei rikspolitikernes mas om sykehjem

PLEIE OG OMSORG. – Rikspolitikere må slutte å snakke om sykehjem, og begynne å diskutere de reelle utfordringene i eldreomsorgen. Det sier omsorgssjefene i Kommunal Rapports undersøkelse.

Assisterende rådmann Harald M. Hatle er en av mange som ikke kjenner seg igjen i de nasjonale debattene om eldreomsorg. Han mener rikspolitikere er alt for opptatt av sykehjemsplasser. - Å videreføre tradisjonell sykehjemsdekning er umulig, sier han. Foto: Magnus K. Bjørke

...mer opptatt av hvordan eldreomsorgen må endres...

Illustrasjon: Sven Tveit

Bygger vi gårstdagens velferdsløsninger?

KRONIKK. Kommunene må planlegge slik at vi om 20 år ikke sitter med flunkende nye omsorgsbygg som vi ikke har lyst til å bo i eller råd til å bemanne opp.

17.3 2017 08:38

Karin Høyland
arkitekt og seniorforsker ved SINTEF Byggeforsk

I 2050 vil det være dobbelt så mange eldre som barn og unge i Norge. Spesielt utfordrende er det med stadig flere eldre over 80 – og færre yngre som kan finansiere og bistå i omsorgsarbeidet.

Endrete utfordringer krever utvikling av nye velferdsløsninger. Det er også viktig å etterprøve effekten av de nye løsningene systematisk.

«Kan den nye sykehjemskafeen gjøres så attraktiv at den også kan være kantine for rådhuset?»

«Omsorgskrisen skapes ikke av eldrebølgen, men av forestillingen om at omsorg ikke kan gjøres annerledes enn i dag»

Som oppfølging av Meld. St. 29 (2012–2013) Morgendagens omsorg skal det utformes og utprøves nye modeller for framtidens institusjons- og boligløsninger.

Nytenkning og sektorovergripende tiltak kan gi løsninger som har vært vanskelige å få til innenfor etablerte forvaltningsstrukturer.

Fremtidsskuende?

«Utforming av boliger og bomiljø påvirker livskvalitet, det å klare seg selv og mulighet for gode, effektive tjenester»

«Kommunene må ta seg tid til å stille spørsmålet: hva skal byggene faktisk bidra til?»

Illustrasjon: Sven Tveit

Bygger vi gårsdagens velferdsløsninger?

KRONIKK. Kommunene må planlegge slik at vi om 20 år ikke sitter med flunkende nye omsorgsbygg som vi ikke har lyst til å bo i eller råd til å bemanne opp.

17.3.2017 08:38

Karin Høyland
arkitekt og seniorforsker ved SINTEF Byggeforsk

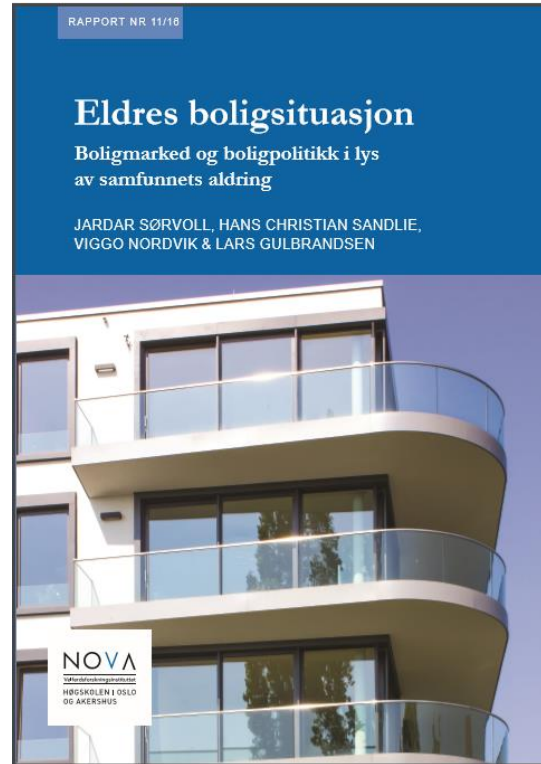

I 2050 vil det være dobbelt så mange eldre som barn og unge i Norge. Spesielt utfordrende er det med stadig flere eldre over 80 – og færre yngre som kan finansiere og bistå i omsorgsarbeidet.

Endrete utfordringer krever utvikling av nye velferdsløsninger. Det er også viktig å etterprøve effekten av de nye løsningene systematisk.

«Kan den nye sykehjemskafeen gjøres så attraktiv at den også kan være kantine for rådhuset?»

**Vi vet en del om
temaet...**

Boligbehov for «yngre eldre» (65-75 år)

Ressurssterke og «krevende»

Ønsker en aktiv alderdom

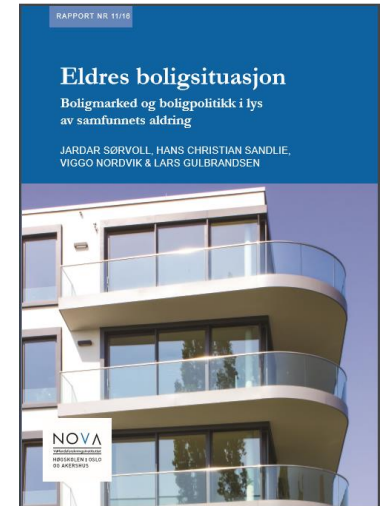
Vil betale for tjenester

Felleskap, trygghet, praktisk hjelp,
aktiviteter

Flytting blant eldre

- Lavere boligkonsum målt ved boligareal.
- Forekomsten av denne typen flytting synes å være korrelert med det lokale boligtilbud.

Noe annet i dag enn i 2010..

Framtidens eldre vil flere steder kunne ha høyere utdanning, en mer fordelaktig økonomisk situasjon (også med hensyn til bolig), og færre vil bo alene.

Blir værende om det er tilbud...

Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at når eldre flytter, flytter de i hovedsak mellom boliger innenfor samme geografiske område.

Leve hele livet

- Sterk vekt på **egenmestring**,
- Eget ansvar for å **tilrettelegge egen bolig**,
- **Aldersvennlige** lokalsamfunn

Meld. St. 15

(2017–2018)

Melding til Stortinget

Leve hele livet

En kvalitetsreform for eldre

Behov for å tenke annerledes

Noen spede forsøk på å tenke nytt

Renate (20) har flyttet inn på eldrecenter

HORTEN (NRK): Får billig studenthybel mot at hun hjelper beboere noen timer hver uke.

Magnus Skatvedt Iversen
Journalist

Hans Petter Reppe
Journalist

Oppdatert 29.11.2017, kl. 12:37

Aftenposten A-magasinet Osloby Sport Meninger Vintertilbud! Meny

FOTO: KPF Arkitekter, RUM
I langt unna det nye hovedbiblioteket i Aarhus bygges nå «Generasjonernes Hus».

Lager generasjonshus for å unngå ensomhet

Fra Brønnøy – anno 2038

- Vi er blitt et aldersvennlig samfunn hvor det legges til rette for en aktiv og sunn aldring, hvor vi har funnet nye og spennende boformer som gjør at vi tar bedre vare på hverandre.

Boliger med mening

- ✔ Sted hvor generasjoner møtes
- ✔ For integrasjon - mot separasjon
- ✔ Energivennlige og grønne
- ✔ Leie til eie
- ✔ Hybler og leiligheter - fleksible
- ✔ boenheter
kombinasjonsbygg med næring og bolig

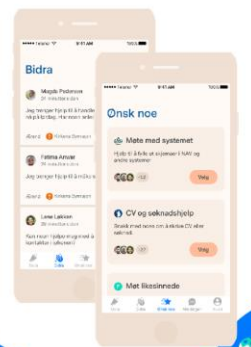

Fra Brønnøy – anno 2038

- Jeg har gått fra å være yrkesaktiv til å bli samfunnsaktiv.

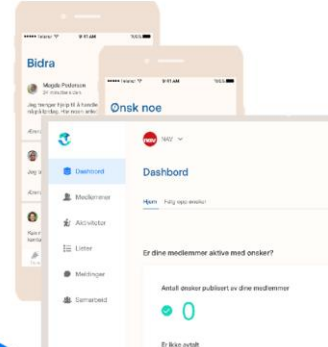

- Enkelt å bidra.
For alle
- Enkelt å be om hjelp,
fra godkjente personer

nyby.no

- Enkelt å bidra.
For alle
- Enkelt å be om hjelp,
fra godkjente personer
- Radikalt enklere koordinering
for organisasjoner og grupper

nyby.no

Fra Brønnøy – anno 2038

- I det kurative bofellesskapet jeg bor i sier den nye hjemmetreneren vår, litt lekent; «at hun surfer på eldrebølgen» - hun er 67 år og nyutdannet personlig trener... Hennes motto er; «jeg trener ikke for å bli yngre, men jeg trener for å bli eldre..»

Norske Arkitekters Landsforbund:

Små leiligheter er nedskalerte eneboliger

Det må bygges mer for dem som bor alene, ellers risikerer vi å sitte igjen med en boligmasse om 10-20 år som ingen vil ha.

Ta i bruk all kapital som finnes

Hvordan er det med viljen til å bruke boligformuen (for de som har det) til å kjøpe seg ut av ensomhet og uegnede boliger?

Morgendagens omsorgsbygg
trenger nye løsninger.
Innovative anskaffelser er en del
av svaret.

Innovative anskaffelser

Nasjonalt program for
leverandørutvikling

Denne måten å jobbe på utfordrer holdninger, tankesett og forretningsmodeller på begge sider av bordet. Den bringer oss framover.

Leverandør av velferdsteknologi

Vi har gått fra å være redde for å ha dialog med markedet, til å være redde når vi ikke har gjort det.

Offentlig innkjøper

Innovative anskaffelser

Nasjonalt program for leverandørutvikling

 NHO | KS | difi

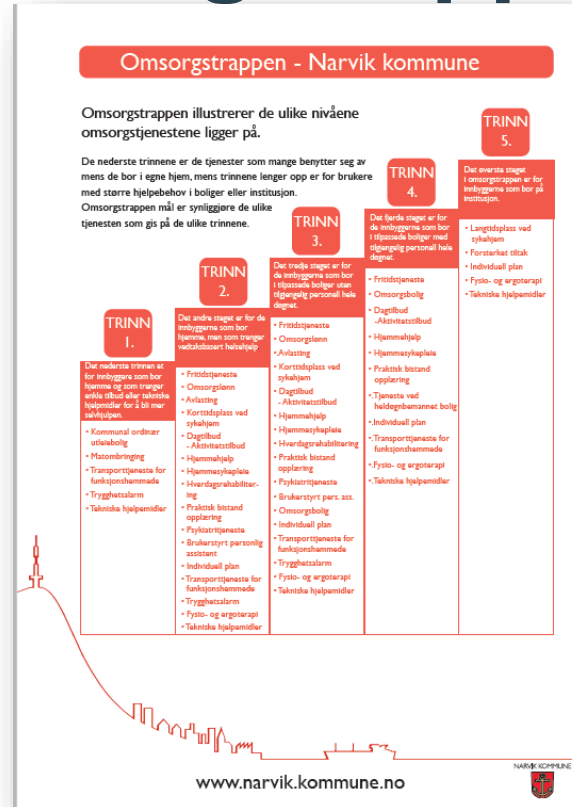
Før og under Omsorgstrappa

- Aldersvennlige boliger som utsetter behov for trappa
- Ulike løsninger tilpasset ulike trinn i trappa

Omsorgstrappen - Narvik kommune

Omsorgstrappen illustrerer de ulike nivåene omsorgstjenestene ligger på.

De nederste trinnene er de tjenester som mange benytter seg av mens de bor i egne hjem, mens trinnene lenger opp er for brukere med større hjelpebehov i boliger eller institusjon. Omsorgstrappen mål er synligere de ulike tjenestene som gis på de ulike trinnene.

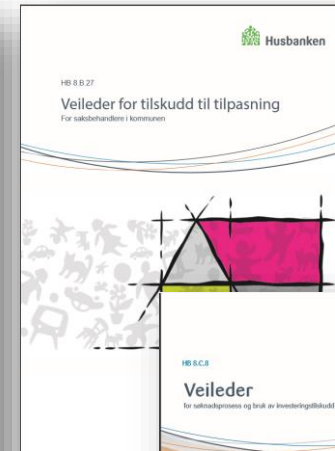

TRINN 1.	TRINN 2.	TRINN 3.	TRINN 4.	TRINN 5.
<p>Det nederste trinnet er for beboere som bor hjemme og som trenger enkelte tiltak eller tekniske hjelpemidler for å bli mer selvstendige.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunale ordninger utleiebolig • Matomringning • Transporttjeneste for funksjonshemmede • Trygghetsalarm • Tekniske hjelpemidler 	<p>Det andre steget er for de beboerne som bor hjemme, men som trenger vedtaksbasert hjelp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frisidjetjeneste • Omsorgsplan • Avlastning • Korttidsplass ved sykehjem • Dagtilbud • Aktivitetstilbud • Hjemmehjelp • Hjemmesykepleie • Praktisk bistand opplæring • Fysio- og ergoterapi • Brukerstyrt personlig assistent • Individuell plan • Transporttjeneste for funksjonshemmede • Trygghetsalarm • Fysio- og ergoterapi • Tekniske hjelpemidler 	<p>Det tredje steget er for de beboerne som bor i tilpassede boliger uten tilgjengelig personell hele døgnet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frisidjetjeneste • Omsorgsplan • Avlastning • Korttidsplass ved sykehjem • Dagtilbud • Aktivitetstilbud • Hjemmehjelp • Hjemmesykepleie • Hverdagsrehabilitering • Praktisk bistand opplæring • Fysio- og ergoterapi • Brukerstyrt pers. ass. • Omsorgsbolig • Individuell plan • Transporttjeneste for funksjonshemmede • Trygghetsalarm • Fysio- og ergoterapi • Tekniske hjelpemidler 	<p>Det fjerde steget er for de beboerne som bor i tilpassede boliger med tilgjengelig personell hele døgnet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frisidjetjeneste • Omsorgsbolig • Dagtilbud • Aktivitetstilbud • Hjemmehjelp • Hjemmesykepleie • Praktisk bistand opplæring • Tjeneste ved haldingsbemannede bolig • Individuell plan • Transporttjeneste for funksjonshemmede • Fysio- og ergoterapi • Tekniske hjelpemidler 	<p>Det øverste steget i omsorgstrappen er for beboerne som bor på institusjon.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Langtidsplass ved sykehjem • Forsterket tiltak • Individuell plan • Fysio- og ergoterapi • Tekniske hjelpemidler

www.narvik.kommune.no

HB 8.8.27

Veileder for tilskudd til tilpassing
For samarbeidende i kommunen

HB 8.8.C

Veileder
for samarbeidende og bruk av investeringstilskudd til sykehjemsplasser og omsorgsboliger

**Hva kan vi få til
sammen da?**

Fremtidens bolig- og institusjonsløsninger – **få til et kunnskaps og innovasjonsprogram** der kommuner, bransjeaktører, regionale aktører og ikke minst innbyggere, arbeider frem konkrete løsninger sammen.

Teknologi

Kunnskap

- Hva trenger vi og hvordan tilegne oss kunnskap?

Plan

- Hvordan planlegger vi for et aldrende samfunn?

Bolig

- Hvilke boligløsninger bryter med dagens praksis?

Hushold

- Hvordan ta i bruk husholdets kompetanse og ressurser?

Tjeneste

- Hvordan skal fremtidens tjenester organiseres og leveres - og i samspill med individet?

Mennesker

Innovative
anskaffelser

Inkluderende
og
aktiverende
bomiljø

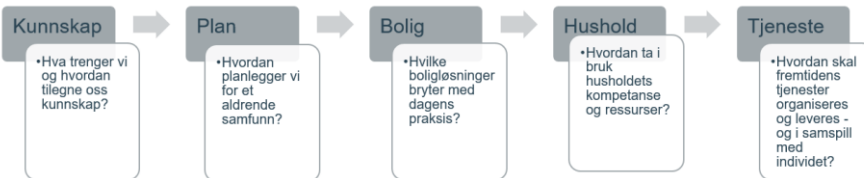
Hvilket
formål
skal/mulig-
heter gir
byggene?

Ensomhets-
forebyggende
arkitektur

Velferds-
teknologi

Kunstig
intelligens

Teknologi

Digitale
med-
arbeidere

Digitalisering
Automatisering

Mennesker

Innovasjon i
planprosessene:
Kunnskap,
analyse,
medvirkning og
forhandlinger i
planarbeidet

Ta i bruk
den private
kapitalen

Hverdags-
rehabilitering

Fra
yrkesaktiv
til
samfunns-
aktiv

Brønnøy
Hadsel
Meløy
Bodø
Harstad
Værøy
Beiarn

Kunnskaps-
parken

NOBL

Oslo Met

Corponor

ATEA

WSP

Pensjonist-
forening

Nord
Universitet

Nordlands-
forskning

Husbanken

Forsknings-
rådet

Fortell oss mer!